

Chwedlau'r Ffordd

Rheolau'r ffordd fawr i
ddefnyddwyr ifanc y ffordd

Enw cyntaf:

Cyfenw:

Chwedlau'r Ffordd

Canllaw defnyddiol ar gyfer cadw'ch hun ac eraill yn ddiogel ar y ffordd

Cyfarwyddiadau llywio

Mae'r PDF hwn yn caniatáu ichi ddod o hyd i wybodaeth a llywio o amgylch y llyfr gwaith hwn yn haws.

Mae'r tabl cynnwys wedi'i gysylltu y n y PDF hwn. Bydd clicio arnynt yn mynd â chi i'r dudalen gyfatebol yn y llyfr gwaith. Gallwch hefyd lywio gan ddefnyddio'r botymau a ddisgrifir yma:

Yn ôl i'r dudalen gynnwys

Opsiynau argraffu

Adran flaenorol

Adran nesaf

Tudalen flaenorol

Tudalen nesaf

Cofiwch!

- Cynlluniwch eich taith bob amser
- Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n gwybod i ble rydych chi'n mynd
- Dewiswch y ffordd fwyaf diogel
- Gadewch ddigon o amser ar gyfer eich taith

Pan fydd y geiriau 'rhaid' neu 'rhaid peidio' ymddangos mewn **LLYTHRENNAU MAWR TRWM A CHOCH AC WEDI'U TANLINELLU**, mae'n golygu os nad ydych yn dilyn y rheol honno, eich bod yn torri'r gyfraith.

Cynnwys

1 Cerdded

2 Llafnrollo, radio sgwter neu sglefrio

3 Beicio

4 Reidio mewn ceir

5 Defnyddio bysiau a thramiau

6 Anifeiliaid ar y ffordd

7 Arwyddion ffyrdd

Gwyllo'r fideo

Anthem teithiau
mwy diogel

Cerdded

Wrth gerdded...

Lle mae **palmant neu droedffordd**, defnyddiwch nhw.

Cymerwch ofal wrth groesi **lonydd beicio** ar y ffordd. Mae beicwyr efallai'n teithio'n dawel ond gallant fod yn gyflymach na **thraffig** arall.

Os ydych chi'n gofalu am rywun sy'n iau na chi, daliwch ei law bob amser pan fyddwch chi ar y ffordd.

Pan nad oes palmant, cerddwch ar ochr dde'r ffordd i wynebu'r **traffig** sy'n dod tuag atoch chi.

Cerddwch un y tu ôl i'r llall wrth droadau yn y ffordd neu gyda'r nos, neu os oes llawer o draffig.

Cymerwch ofal arbennig os na allwch weld y ffordd yn bell iawn o'ch blaen.

Byddwch yn llachar a chael eich gweld

Helpwch ddefnyddwyr eraill y
ffordd i'ch gweld chi. Gwisgwch
neu cariwch rywbeth lliw golau,
llachar neu fflwroleuol.

Mae deunyddiau
fflwroleuol yn dda. Maent
yn ymddangos yng ngolau
dydd ac wrth iddi nosi.

Mae deunyddiau
adlewyrchol yn dda
yn y nos.

Cod y Groes Werdd

Y camau y mae'n rhaid i chi eu dilyn i groesi'r ffordd yn ddiogel

① Yn gyntaf dewch o hyd i le diogel i groesi

...a lle mae digon o le i gyrraedd y **palmant** ar yr ochr arall. Lle mae croesfan gerllaw, defnyddiwch ef. Mae'n fwy diogel croesi gan ddefnyddio **isffordd**, **pont droed**, **ynys i gerddwyr**, croesfan **sebra**, **pelican**, **twcan**, **croesfan gyfochrog** neu **balod**, neu lle mae

man croesi a reolir gan swyddog heddlu, **patrôl croesi ysgol** neu warden traffig.

Fel arall, dewiswch le lle gallwch chi weld yn glir i bob cyfeiriad.

Ceisiwch osgoi croesi rhwng ceir sydd wedi'u parcio, ar **dro dall** neu'n agos at **ael bryn**. Symudwch i le lle gall gyrwyr a beicwyr eich gweld chi'n glir. Peidiwch â chroesi'r ffordd ar letgroes.

② Stopiwch ychydig cyn i chi gyrraedd y palmant

...lle gallwch chi weld a oes unrhyw beth yn dod. Peidiwch â mynd yn rhy agos at y traffig. Os nad oes palmant, cadwch yn ôl o ymyl y ffordd ond gwnewch yn siŵr eich bod yn dal i allu gweld **traffig** sy'n agosáu.

③ Edrychwch o gwmpas am draffig a gwrandewch

Gallai traffig ddod o unrhyw gyfeiriad.

Gwrandewch hefyd oherwydd gallwch chi glywed traffig weithiau cyn i chi ei weld.

④ Os yw traffig yn dod, gadewch iddo basio

Edrychwch o gwmpas eto a daliwch i wrando.

Peidiwch â chroesi nes bod bwlch diogel yn y traffig ac rydych chi'n sicr bod digon o amser.

Cofiwch, hyd yn oed os yw'r traffig yn bell i ffwrdd, efallai ei fod yn agosáu'n gyflym iawn.

⑤ Pan fydd yn ddiogel, ewch yn syth ar draws y ffordd – peidiwch â rhedeg

Daliwch i edrych a gwranddo am draffig wrth i chi groesi, rhag ofn bod unrhyw draffig na welsoch chi, neu rhag ofn y bydd traffig arall yn ymddangos yn sydyn.

Cadwch lygad am feicwyr a beicwyr modur sy'n teithio rhwng lonydd traffig.

Peidiwch â cherdded yn lletgroes ar draws y ffordd.

Cod y Groes Werdd

1. Dewch o hyd i le diogel i groesi
2. Stopiwch ychydig cyn i chi gyrraedd y palmant
3. Edrychwch o gwmpas am draffig a gwrandewch
4. Os yw traffig yn dod, gadewch iddo basio
5. Pan fydd yn ddiogel, ewch yn syth ar draws y ffordd – peidiwch â rhedeg, daliwch ati i edrych a gwranddo wrth i chi groesi.

Cerbydau wedi'u Parcio

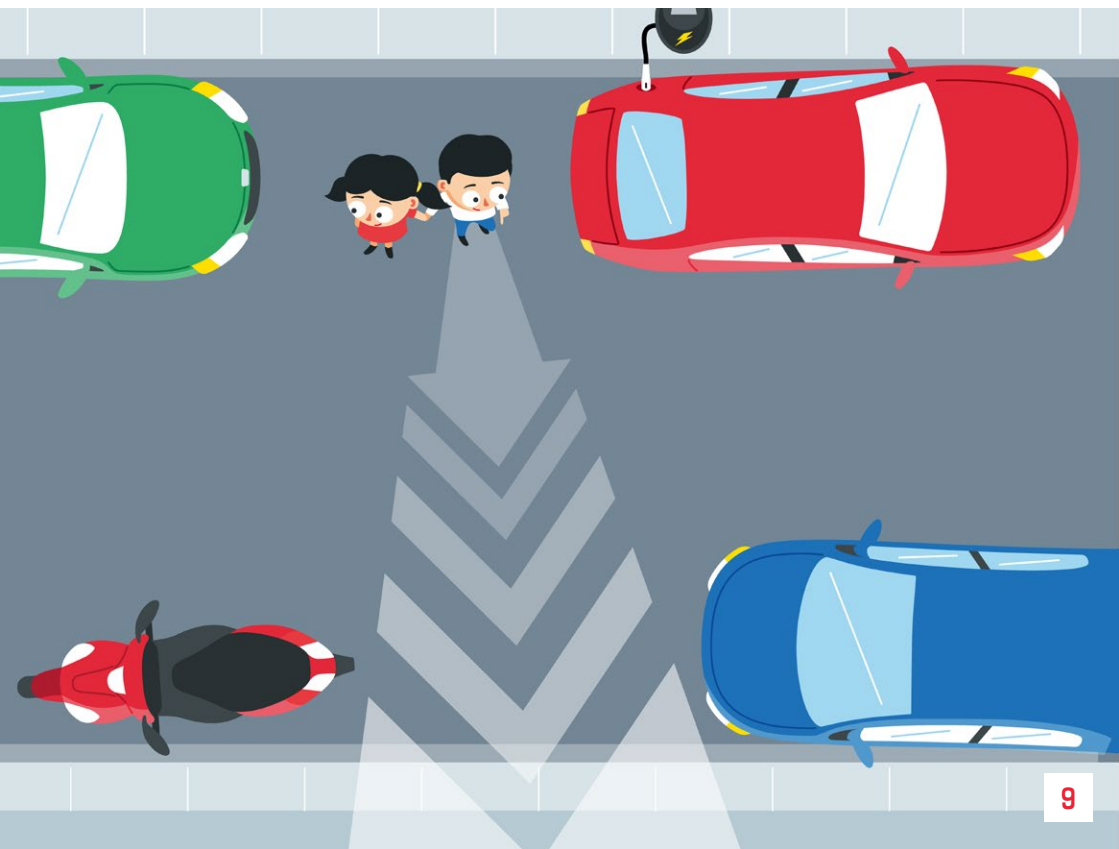
Ceisiwch beidio â chroesi rhwng cerbydau sydd wedi'u parcio

Ond os nad oes unman arall i groesi:

- Dewiswch le lle mae lle rhwng dau gerbyd. Sicrhewch fod bwlch rhwng unrhyw gerbydau sydd wedi'u parcio'r ochr arall i'r ffordd, fel y gallwch gyrraedd y **palmant** ar yr ochr arall.
- Sicrhewch nad yw'r naill gar na'r llall ar fin symud i ffwrdd – edrychwch am yrwyr yn y ceir, goleuadau ceir a gwrandewch am injans sy'n rhedeg. Peidiwch

byth â chroesi'r ffordd o flaen neu y tu ôl i unrhyw **gerbyd** gyda'r injan yn rhedeg.

- Peidiwch â chroesi ger cerbydau mawr. Gallech fod yn sefyll mewn man dall, lle na all y gyrrwr gweld chi.
- Cerddwch i ymyl allanol y ceir a stopio. Yma rydych chi'n fwy tebygol o gael eich gweld gan yrwyr a gallwch edrych o gwmpas am draffig.
- Defnyddiwch **God y Groes Werdd**. Pan fydd y ffordd yn glir, croeswch. Cofiwch ddal ati i edrych a gwrandao wrth i chi fynd.

Defnyddio croesfan gyda goleuadau traffig

Mae gan **groesfannau pelican** flwch gyda dyn coch a gwyrdd, sydd yr ochr arall i'r ffordd i chi. Gwthiwch y botwm rheoli i actifadu'r signalau traffig. Pan fydd y dyn coch yn dangos, peidiwch â chroesi. Pan fydd dyn gwyrdd cyson yn dangos ac mae'r traffig wedi stopio, gallwch chi ddechrau croesi. Cofiwch ddal ati i edrych a gwrandao wrth i chi groesi. Pan fydd y dyn gwyrdd yn dechrau fflachio, **ni ddylech** ddechrau croesi. Os ydych chi eisoes wedi cychwyn dylech gael amser i orffen croesi'n ddiogel.

Mae **croesfannau pwffin** ychydig yn wahanol, gan fod y dyn coch a gwyrdd uwchben y blwch rheoli ar eich ochr chi o'r ffordd ac nid yw'r dyn gwyrdd yn fflachio

Pan fydd y dyn gwyrdd yn diflannu, gallai fod:

- signal dyn coch
- dim signal

Peidiwch â dechrau croesi os nad yw'r dyn gwyrdd cyson yn dangos.

Mae hon yn groesfan pwffin

Cofiwch!

- Dim ond os yw **cerddwr** yn gwthio'r botwm rheoli y bydd rhai dynion gwyrdd yn gweithio.
- Efallai y bydd yn rhaid i chi aros. Byddwch yn amyneddgar.
- Croeswch y ffordd yn gyflym rhwng y marciau gre gwyn. **Peidiwch â rhedeg.**

- Mae gan rai croesfannau ynys yng nghanol y ffordd. Trin pob hanner y groesfan fel croesfan ar wahân; pwyswch y botwm rheoli ac aros am y dyn gwyrdd.

Croesfan sebra

Croesi wrth groesfan sebra

- Os oes **croesfan sebra**, defnyddiwch ef.
- Arhoswch ar y palmant ger yr ymyl a rhowch ddigon o amser i draffig eich gweld chi ac i stopio cyn i chi ddechrau croesi.
- Mae angen digon o amser ar yrwyr i arafu, yn enwedig mewn tywydd gwlyb pan fydd y ffordd yn llithrig.
- Ar ôl i'r traffig stopio o'r ddau gyfeiriad, cerddwch ar draws ar y streipiau du a gwyn.
- Daliwch i edrych o gwmpas a gwrandao rhag ofn na fydd gyrrwr neu feiciwr wedi eich gweld ac yn ceisio goddiweddud **cerbyd** sydd wedi stopio.

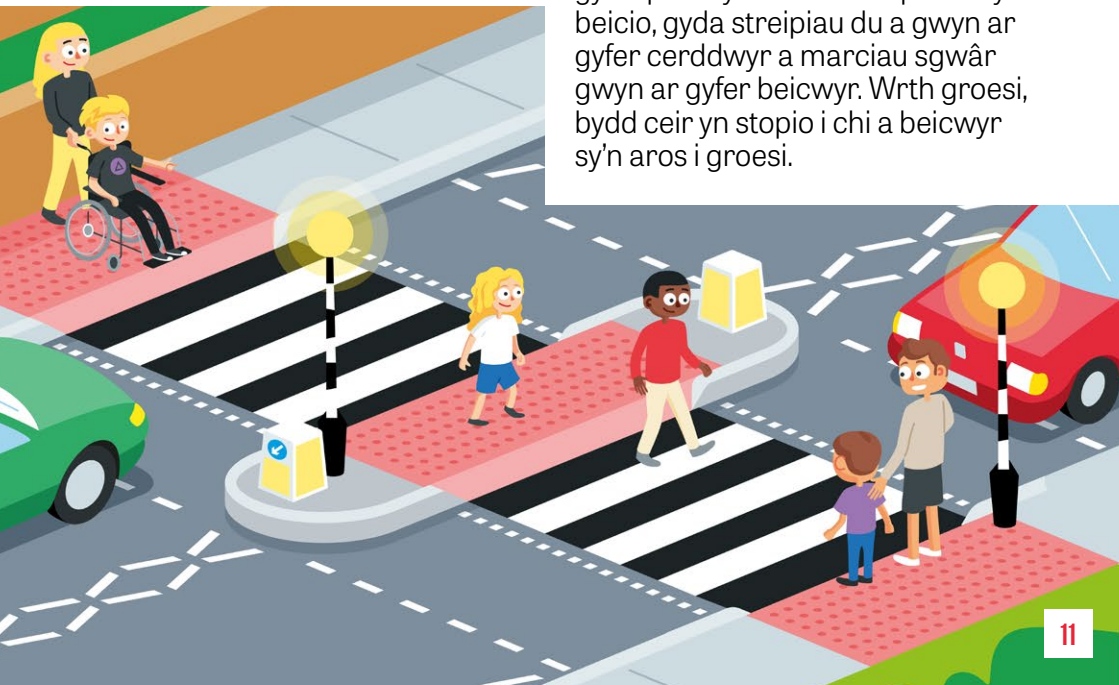
Croesi lle mae ynys yng nghanol croesfan sebra

Defnyddiwch God y Groes Werdd i groesi i'r **ynys**. Stopiwch yno a defnyddiwch y cod eto i groesi ail hanner y ffordd. Cofiwch edrych o gwmpas a gwrandao. Gwylwch am yrwyr neu feicwyr nad ydyn nhw wedi'ch gweld chi ac sy'n ceisio goddiweddud y cerbyd sydd wedi stopio.

Os oes ynys yna trowch bob hanner y groesfan fel croesfannau ar wahân. Peidiwch â'i chymryd yn ganiataol y bydd cerbydau'n stopio. Gwiriwch eu bod wedi stopio cyn croesi.

Croesfan gyfochrog

Mae **croesfannau cyfochrog** ar gyfer pobl sy'n cerdded a phobl sy'n beicio, gyda streipiau du a gwyn ar gyfer cerddwyr a marciau sgwâr gwyn ar gyfer beicwyr. Wrth groesi, bydd ceir yn stopio i chi a beicwyr sy'n aros i groesi.

Croesi wrth gyffordd

Os oes rhaid i chi groesi wrth **gyffordd** ffordd, cadwch olwg a gwrandewch am draffig yn troi i mewn i'r ffordd, yn enwedig o'r tu ôl i chi. Dylai traffig sy'n troi i mewn neu allan o **gyffordd** stopio, er mwyn gadael i chi groesi. Peidiwch â dechrau croesi'r ffordd nes bod y traffig yn bendant wedi stopio.

Patrolau croesi ysgolion, heddlu neu wardeiniaid traffig

Pan fydd patrolau croesi ysgolion neu swyddogion heddlu neu wardeiniaid traffig yn rheoli'r traffig, arhoswch nes eu bod yn arwyddo i chi groesi'r ffordd. Croeswch o'u blaenau bob amser.

Croesi strydoedd unffordd

Defnyddiwch **God y Groes Werdd** wrth groesi strydoedd unffordd. Gwiriwch pa ffordd mae'r traffig yn symud. Os oes mwy nag un **lôn** o draffig, peidiwch â chroesi nes ei bod yn ddiogel croesi'r ffordd gyfan heb stopio.

Ffensys diogelwch cerddwyr

Lle mae ffensys, croeswch y ffordd trwy'r bylchau a ddarperir i gerddwyr yn unig a defnyddiwch **God y Groes Werdd**. Peidiwch â dringo dros y ffensys na cherdded rhyngddyn nhw a'r ffordd.

Tramffyrdd

Cymerwch ofal arbennig lle mae tramffyrdd yn rhedeg ar hyd y ffordd. Gall y rhain redeg trwy ardaloedd **cerddwyr**. Mae tramiau'n symud yn dawel ac ni allant lywio i'ch osgoi. Croeswch wrth groesfannau dynodedig lle maent yn cael eu darparu.

Croesi lonydd bysiau

Mewn **lonydd bysiau**, mae'n bosib y bydd bysiau yn mynd yn gyflymach na thraffig arall ac weithiau maen nhw'n mynd i'r cyfeiriad arall i'r traffig arall. Mae'n bosib y bydd beicwyr, beicwyr modur a thacsis hefyd yn defnyddio'r **lôn fysiau** felly cymerwch ofal arbennig wrth eu croesi.

Croesfannau gwastad rheilffordd

Dilynwch y cyfarwyddiadau a ddangosir bob amser.

Mae yna lawer o fathau o groesfannau:

- Mae'n bosib y bydd ganddyn nhw gatiâu, ffensys neu'r naill na'r llall.
- Efallai y bydd goleuadau rhybuddio neu glychau hefyd.

RHAID I CHI BEIDIO â chroesi na phasio llinell stop pan fydd goleuadau coch yn dangos. Hefyd, peidiwch â chroesi os yw larwm yn swno neu os yw'r ffensys yn cael eu gostwng.

Stopiwch y tu ôl i'r llinell STOP bob amser. Peidiwch byth â mynd heibio ffensydd i lawr.

Cofiwch, os yw'r goleuadau'n parhau i fflachio neu os yw'r sain larwm yn parhau ar ôl i drên fynd, mae trên arall yn dod. Nid yw'n ddiogel croesi nes i'r goleuadau fynd allan.

Os nad oes goleuadau sy'n dangos, synau larwm neu ffensys, dylech ddal i stopio, edrych a gwrandao i sicrhau ei bod yn ddiogel croesi.

Cadwch lygad am yr arwyddion hyn:

1. Croesfan wastad gyda ffens neu giât o'ch blaen.

2. Croesfan wastad heb ffens neu giât o'ch blaen.

3. Croesfan wastad heb giât na ffens.

Cofiwch!

Cynlluniwch bob taith

- Ble wyt ti eisiau mynd?
- Beth yw'r ffordd fwyaf diogel i gyrraedd yno?

Sicrhewch fod gyrwyr yn gallu eich gweld chi

- Pa fath o ddillad ddylech chi eu gwisgo?
- Ydych chi'n sefyll yn rhywle sy'n ddiogel ac yn weladwy i yrwyr?

Defnyddiwch God y Groes Werdd pan fyddwch chi'n croesi'r ffordd

- Beth yw'r tri pheth pwysicaf i'w gwneud wrth groesi ffordd?
- Stopiwch
- Edrychwch
- Gwrandewch

Cwestiynau Cerdded

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Ble mae'r lle mwyaf diogel a gorau i gerdded os oes un?

CWESTIWN 2

A allwch chi restru'r 5 peth y mae angen i chi eu gwneud i groesi ffordd yn ddiogel?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

Parhad drosodd →

Cwestiynau Cerdded

CWESTIWN 3

Er mwyn helpu defnyddwyr eraill y ffordd i'ch gweld chi, beth ddylech chi ei wisgo?

[View all answers on page 48](#)

Llafnrolio, reidio sgwter neu sglefrio

Wrth llafnrolio, reidio sgwter neu sglefrio...

Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n gwneud hynny'n ddiogel a heb achosi niwsans i eraill.

- Defnyddiwch y **palmentydd**, a lle bo hynny'n bosibl, defnyddiwch feysydd chwarae, parciau neu fannau arbennig a ddarperir.

- Dylech osgoi ardaloedd prysur a chymerwch ofal bob amser ger cerddwyr eraill, yn enwedig plant ifanc a'r henoed.
- Cadwch lygad am arwyddion – mae'n bosib y bydd llafnrolio, sglefrio neu reidio sgwter wedi'u gwahardd ar rai palmentydd ac mewn rhai ardaloedd.

Peidiwch â rholio, reidio sgwter na sglefrio ar draws y ffordd. Os oes angen i chi groesi'r ffordd, daliwch eich sgwter neu'ch sgrialfwrdd a cherdded ar draws y ffordd. Defnyddiwch **God y Groes Werdd** bob amser wrth groesi.

Cofiwch!

Parchwch ddefnyddwyr eraill y ffordd.

Cwestiynau llafnrolïo, reidio sgwter neu sglefrio

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Ble ddylech chi byth llafnrolïo?

CWESTIWN 2

Ble mae'r lleoedd da i ddewis llafnrolïo?

View all answers on page 48

Beicio

Eich beic – edrychwch arno

Sicrhewch fod eich beic yn ddiogel i reidio – **RHAID** i chi sicrhau bod eich brecioau yn effeithlon a dylai'r teiars fod yn gweithio'n dda. Sicrhewch fod eich goleuadau blaen a chefn yn gweithio'n dda, a bod eich adlewyrchydd cefn yn lân.

Pan fydd yn rhaid i chi gario unrhyw beth ar eich beic, defnyddiwch fag beic neu fasged. Gwnewch yn siŵr nad ydych chi'n gwisgo unrhyw ddillad rhydd fel na all unrhyw beth gael ei ddal yn y gadwyn neu'r olwynion.

Argymhellir eich bod yn ffitio cloch i'ch beic.

Cyn i chi gychwyn

Gwisgwch helmed beic o'r maint cywir bob amser a'i glymu'n ddiogel – bydd yn helpu i amddiffyn eich pen os byddwch chi'n cwmpo oddi ar y beic.

Helpwch ddefnyddwyr eraill y ffordd i'ch gweld chi. Gwisgwch ddillad lliw golau neu **fflwroleuol** yng ngolau dydd ac yn y wrth iddi nosi, a rhywbeth sy'n adlewyrchu yn y nos.

Paidiwch â reidio beic sy'n rhy fawr neu'n fach oherwydd gall effeithio ar eich cydbwysedd.

Beicio yn y tywyllwch

Gwisgwch ddillad adlewyrchol a/neu sach gefn neu ategolion adlewyrchol (gwregys, bandiau braich neu ffêr) yn y tywyllwch.

Cyn cychwyn, gwnewch yn siŵr bod eich goleuadau'n lân ac yn gweithio.

RHAID troi'r goleuadau ymlaen yn y nos.

Yn y nos mae'n RHAID i'ch beic gael golau blaen gwyn a golau cefn coch, a RHAID eu troi ymlaen. RHAID gosod adlewyrchydd coch ar gefn eich beic.

Cofiwch os oes gennych ddeinamo ar eich beic gall eich goleuadau fynd allan pan fyddwch chi'n stopio.

Ar eich beic

Ar ôl dringo ar eich beic edrychwch o gwmpas am draffig. Cyn cychwyn, troi i'r dde neu'r chwith, goddiweddyd, neu stopio, rhaid i chi edrych y tu ôl a sicrhau ei fod yn ddiogel ac yna rhoi signal braich clir i ddangos i ddefnyddwyr eraill y ffordd yr hyn rydych chi'n bwriadu ei wneud (gweler tudalen 46). Pan fydd yn ddiogel symud i ffwrdd, beiciwch i ffwrdd.

Cadwch eich dwy law ar y cynn bob amser oni bai eich bod chi'n dangos signal neu'n newid gerau.

Byddwch yn arbennig o ofalus ger cerbydau mawr fel lorïau a bysiau. Efallai na fydd y gyrrwyr yn gallu eich gweld chi.

Mae'n well peidio â reidio yn y gofod rhwng y cerbyd a'r **cwrbyn** yn enwedig wrth ddod yn agos i **gyffordd**, oherwydd efallai eu bod yn mynd i droi i'r chwith, a gallech gael eich brifo. Wrth reidio'n syth ymlaen ar **gyffordd** mae gennych **flaenoriaeth** ond gwnewch yn siŵr eich bod yn gallu symud ymlaen yn ddiogel.

Wrth droi o un ffordd i'r llall, **cerddwyr** sy'n croesi'r ffordd neu'n aros i groesi sy'n cael blaenoriaeth, felly **ildiwch** iddyn nhw.

? Pan fyddwch chi nesaf allan mewn car, edrychwch ar y beicwyr. A oes adegau pan na allwch eu gweld?
Pa rai sy'n haws eu gweld a pham?

Cofiwch!

Defnyddiwch eich llygaid a'ch clustiau trwy'r amser.

RHAID i chi ddilyn signalau goleuadau traffig ac arwyddion ffyrdd a'r signalau a wneir gan swyddogion heddlu, wardeiniaid traffig neu batrolau croesi ysgolion.

RHAID I CHI BEIDIO â dal gafael ar gerbyd neu ôl-gerbyd sy'n symud.

RHAID I CHI BEIDIO â chludo teithiwr ar eich beic oni bai bod eich beic wedi'i adeiladu neu ei addasu i gario un.

Ni ddylech fyth mynd ag anifail am dro wrth feicio.

Gall traffig fod yn anrhagweladwy, felly gwyliwch allan am **gerbydau** sy'n gwneud pethau annisgwyl.

Os ydych chi am droi i'r dde o ffordd brysur, gallai fod yn fwy diogel stopio ar yr ochr chwith cyn neu ar ôl **cyffordd** y ffordd ac aros am fwch diogel yn y traffig cyn cerdded gyda'ch beic ar draws y ffordd.

Reidiwch o leiaf 0.5 metr i ffwrdd o ymyl y ffordd i osgoi draenau a chwteri

Reidiwch yng nghanol eich lôn mewn traffig sy'n symud yn arafach, ar strydoedd tawel ac wrth ddod yn agos i gyffyrdd neu gulhau ffyrdd. Weithiau gall fod yn fwy diogel reidio **fesul dau** fel y byddwch yn fwy gweladwy.

Dylech ddim ond goddiweddyd pan fyddwch yn sicr y bydd yn ddiogel gwneud hynny. Byddwch yn ofalus wrth fynd heibio i gerbydau sydd wedi parcio, gan adael digon o le (lled drws neu 1 metr) i osgoi cael eich taro os bydd drws car yn cael ei agor, a gwyliwch rhag pobl yn cerdded allan ar eich llwybr. Fe ddylech chi hefyd edrych am draffig yn dod tuag atoch chi a bod yn ymwybodol o'r traffig sy'n dod o'r tu ôl i chi.

Ni ddylech ddefnyddio clustffonau na ffôn symudol wrth feicio.

Parcio'ch beic

Parciwch eich beic yn feddylgar bob amser fel nad yw yn ffordd pobl eraill. Maen syniad da defnyddio stand beiciau os oes un yn bresennol. Gwnewch yn siwr ei fod wedi'i glymu'n dda fel na fydd yn cwympo drosodd ac yn dod yn rhwystr neu'n berygl.

Defnyddiwch glo i'w atal rhag cael ei ddwyn a marciwch y ffrâm â'ch cod post.

Beicio ger anifeiliaid

Byddwch yn ofalus wrth feicio ger anifeiliaid. Rhowch ddigon o le iddyn nhw wrth i chi fynd heibio.

Peidiwch â'u dychryn trwy swnio'ch cloch neu'ch corn – gallent anafu rhywun.

Llwybrau beicio

Pan fyddant ar gael, defnyddiwch llwybrau i ffwrdd o ffyrdd prysur bob amser. Mewn rhai ardaloedd darperir llwybrau beicio, traciau a **lonydd** arbennig.

Croesfan gyfochrog

Mae **croesfannau cyfochrog** yn aml yn cysylltu llwybrau beicio â'i gilydd. Maent yn caniatáu i bobl sy'n cerdded ac yn beicio groesi'r ffordd.

Wrth groesi nid oes angen i chi ddod oddi ar eich beic, rhowch ddigon o amser i draffig eich gweld a stopio cyn i chi ddechrau croesi. Cofiwch edrych o gwmpas a gwranddo.

Mae'r arwyddion hyn yn dangos y gwahanol llwybrau:

Y llwybr
a argymhellir
ar gyfer beiciau
pedal

Llwybr i'w
ddefnyddio gan
feiciau pedal
yn unig

Llwybr
ar gyfer
cerddwyr
a beicwyr
pedal yn unig

Llwybrau
beiciau pedal a
cherddwyr wedi'u
hymwahanu

Lôn beicio
pedal llif

Croesfannau Cerddwyr

RHAID i chi stopio am gerddwyr wrth groesfannau sebra.

RHAID i chi stopio am y golau coch wrth oleuadau traffig, gan gynnwys y rhai wrth groesfannau.

Lonydd bysiau

Peidiwch â beicio mewn **lonydd bysiau** oni bai bod beic wedi'i ddangos ar yr arwydd.

Cadwch lygad ar bobl sy'n mynd ar neu oddi ar fws. Byddwch yn ofalus iawn wrth basio bws neu adael lôn fysiau gan y byddwch yn mynd i mewn i lif traffig prysurach. Peidiwch â phasio rhwng **ymyl palmant** a bws pan fydd wrth arhosfan neu'n dangos signal.

Traciau tram

Dylai beicwyr gymryd gofal arbennig wrth feicio yn agos at neu'n croesi traciau **tram**, yn enwedig os yw'r cledrau'n wlyb. Mae'n fwyaf diogel croesi'r cledrau'n uniongyrchol ar ongl sgwâr.

Cofiwch!

Gofalwch am eich beic a gwnewch yn siŵr ei fod yn ddiogel. Sicrhewch eich bod wedi gwisgo yn y dillad iawn:

- Dillad adlewyrchol ysgafn, llachar, **fflwroleuol**
- Helmed sy'n ffitio'n gywir

Sicrhewch eich bod bob amser yn gallu gweld yn glir a chlywed yn dda.

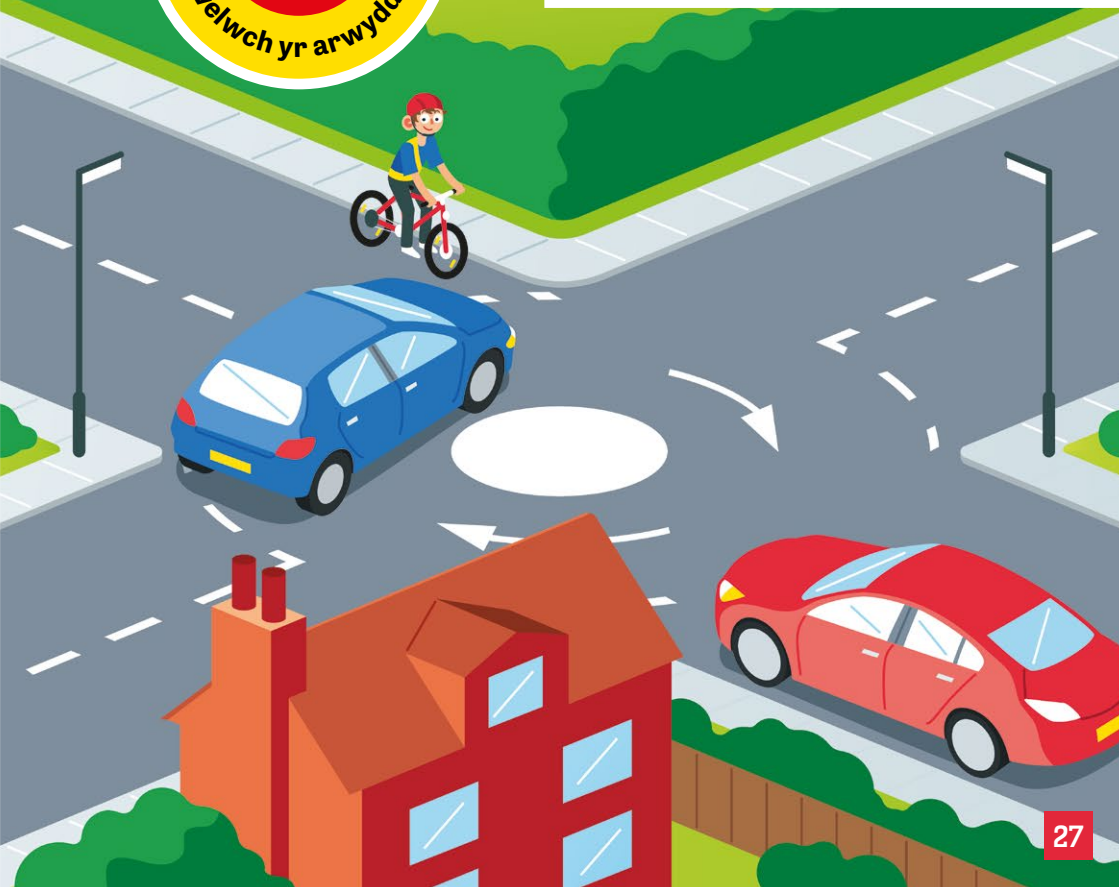
Cylchfannau

Wrth **gylchfannau** dewch oddi ar eich beic a cherded ar y **palmant** neu ar ymyl y ffordd os ydych chi'n teimlo'n anniogel. Os penderfynwch reidio o gwmpas, dylech **ildio** i draffig sy'n dod o'r dde i chi. Dylech roi arwydd i'r dde i ddangos eich bod yn parhau o amgylch y gylchfan.

Cymerwch ofal arbennig wrth feicio ar draws allanfeydd, efallai y bydd angen i chi ddangos signal i'r dde i ddangos nad ydych chi'n gadael y gylchfan. Cadwch lygad ar gerbydau sy'n croesi'ch llwybr i adael neu ymuno â'r gylchfan.

Rhowch ddigon o le i gerbydau hir ar y gylchfan gan fod angen mwy o le arnyn nhw i symud. Peidiwch â reidio yn y gofod sydd ei angen arnynt i fynd o amgylch y gylchfan. Efallai y bydd yn fwy diogel aros nes eu bod wedi clirio'r gylchfan.

Cwestiynau Beicio

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Beth ddylech chi ei wisgo bob amser wrth reidio beic?

CWESTIWN 2

Pa liw ddylai'r goleuadau blaen a chefn ar eich beic fod?

CWESTIWN 3

A allwch chi restru'r 4 peth y mae'n **RHAID I CHI BEIDIO** eu gwneud neu na ddylech eu gwneud wrth i chi feicio?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

Parhad drosodd →

Cwestiynau Beicio

[View all answers on page 48](#)

Reidio mewn ceir

Gwregysau diogelwch

RHAID gwisgo gwregysau diogelwch ar bob adeg.

RHAID i blant o dan 12 oed ac o dan 135cm o uchder ddefnyddio'r sedd plentyn gywir, y sedd atgyfnerthu neu'r glustog atgyfnerthu sy'n addas i'w pwysau ac wedi'i ffitio yn ôl cyfarwyddiadau'r gwneuthurwr.

Reidio mewn car

- Peidiwch â rhwystro golygfa'r gyrrwr yn y drych.
- Peidiwch byth â phwyso allan na chwifio allan o'r ffenestr na thaflu na hongian unrhyw beth allan.
- Peidiwch ag agor drysau neu ffenestri oni bai ei fod yn ddiogel.
- Cadwch eich dwylo i ffwrdd o ddolenni drws tra bod y car yn symud.

Mynd i mewn neu allan o'r car

Pan fyddwch chi'n mynd i mewn ac allan o'r car, defnyddiwch y drws ar ochr y palmant. Ewch allan dim ond pan fyddwch yn siŵr ei bod yn ddiogel ac os gallwch chi, defnyddiwch eich llaw ar yr ochr gyferbyn â'r drws. Mae hyn yn ei gwneud yn haws troi ac edrych dros eich ysgwydd i wirio ei fod yn ddiogel.

Cwestiynau Reidio mewn ceir

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

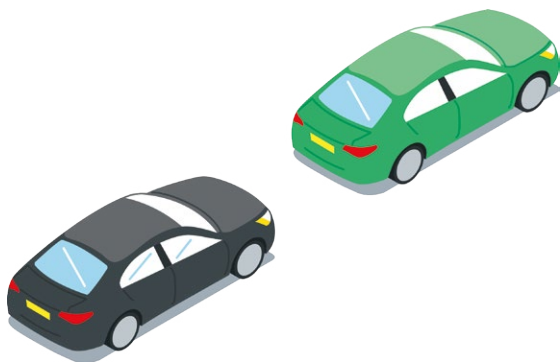
CWESTIWN 1

Beth sydd angen i chi ei wisgo trwy'r amser tra eich bod chi yn y car?

CWESTIWN 2

A allwch chi restru o leiaf dri pheth na ddylech eu gwneud tra yn y car?

- 1.
- 2.
- 3.

Parhad drosodd →

Cwestiynau Reidio mewn ceir

[View all answers on page 48](#)

Defnyddio bysiau a thramiau

Wrth aros am fws neu **dram**, dylech sefyll ar y **palmant**, ymhell yn ôl o'r traffig. Mae'n beryglus chwarae o gwmpas ger arosfannau bysiau neu dramiau.

Arhoswch i bobl ddod oddi ar y bws neu'r tram cyn i chi fynd i mewn.

Gwnewch yr hyn y mae'r gyrrwr yn ei ddweud wrthyhch bob amser a pheidiwch â thynnu ei sylw.

Os oes angen i chi groesi'r ffordd ar ôl dod oddi ar y bws neu'r tram, arhoswch iddo symud i ffwrdd yn gyntaf fel y gall y gyrrwr eich gweld, a gallwch weld y traffig yn agosáu.

Cofiwch!

- Ceisiwch feddwl bob amser am yr hyn a allai fod yn digwydd o'ch cwmpas.
- Sicrhewch eich bod yn gallu cael eich gweld.
- Mae angen i yrwyr ganolbwyntio ar yr hyn maen nhw'n ei wneud. Gwnewch yn siŵr nad ydych chi'n tynnu sylw'r gyrrwr, ni waeth pa **gerbyd** rydych chi'n teithio ynddo.
- Lle mae gwregysau diogelwch, defnyddiwch nhw bob amser.

Cwestiynau Defnyddio bysiau a thramiau

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Ar bwy sydd angen i chi wrando a pheidio â thynnu ei sylw ar y bws?

CWESTIWN 2

Pa bethau sydd angen i chi eu gwneud wrth aros yn yr arhosfan bysiau neu dramiau?

Anifeiliaid ar y ffordd

Marchogaeth ceffylau neu ferlod

Dylai pob ceffyl a merlyn gael esgidiau da. Gwiriwch fod y cyrwy a'r ffrwyn yn ffitio'n dda a'u bod mewn cyflwr da.

Gwnewch yn siŵr eich bod chi'n gallu rheoli'ch ceffyl. Os yw'ch ceffyl yn nerfus mewn traffig, dylech farchogaeth gyda cheffylau eraill llai nerfus bob amser. Peidiwch byth â marchogaeth ceffyl heb gyfrwy a ffrwyn.

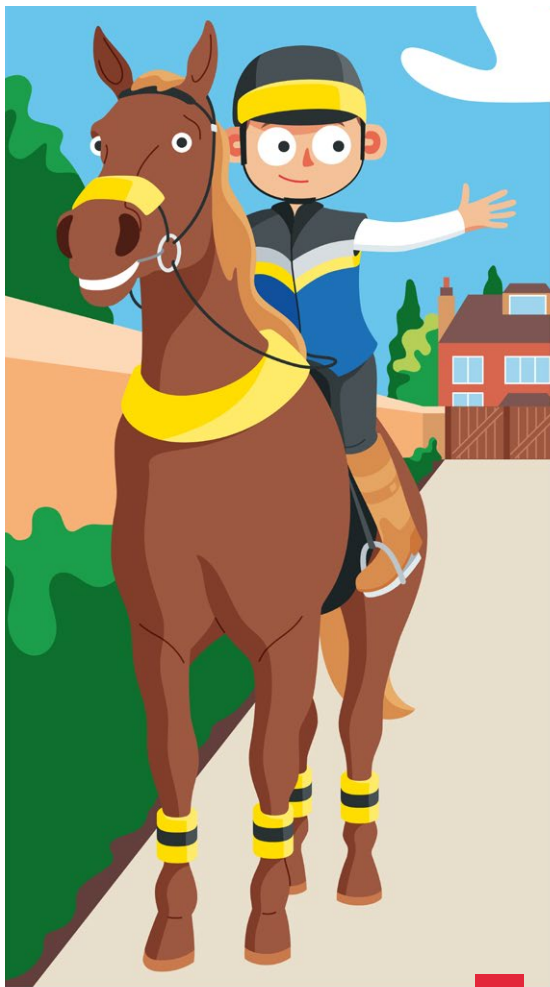
Cyn marchogaeth i ffwrdd neu droi, edrychwch i'r chwith, i'r dde a'r tu ôl i chi bob amser i weld a yw'n ddiogel. Yna rhowch signal braich clir a symud i ffwrdd gyda'r ddwy law ar yr awenau.

Dylech osgoi **cylchfannau** lle bynnag y bo modd. Os oes rhaid i chi ddefnyddio un, dylech gadw i'r chwith a gwylio am **gerbydau** sy'n croesi'ch llwybr i adael neu ymuno â'r gylchfan. Dangoswch signal i'r dde wrth reidio ar draws allanfeydd i ddangos nad ydych chi'n gadael. Dangoswch signal i'r chwith cyn i chi adael y gylchfan.

Pan fyddwch chi'n arwain ceffyl, cadwch eich hun rhyngddo â'r traffig bob amser.

Sicrhewch y gall defnyddwyr eraill y ffordd eich gweld yn ystod y dydd ac yn y nos. Rhowch warchodwr cynffon **fflwroleuol** neu adlewyrchol a bandiau coesau ar eich ceffyl a gwisgwch ddillad fflwroleuol lliw golau yng ngolau dydd a dillad adlewyrchol os oes rhaid i chi farchogaeth yn y nos neu mewn gwelededd gwael.

Mae'n fwy diogel peidio â marchogaeth yn y nos neu mewn gwelededd gwael. Ond os gwnewch chi hynny, dylid gosod golau sy'n dangos gwyn i'r tu blaen a choch yn y cefn, gyda bandiau ar fraich dde'r marchog a/neu gist coes/ marchogaeth. Wrth arwain ceffyl gyda'r nos, cariwch olau yn eich llaw dde.

Os ydych chi o dan 14 oed mae'n **RHAID** i chi wisgo helmed ddiogelwch gymeradwy, y mae'n **RHAID** ei glymu'n ddiogel. Dylai beicwyr eraill hefyd wisgo helmed. Dylech wisgo bŵts neu esgidiau gyda gwadnau caled a sodlau.

Gofalu am gŵn

Peidiwch â gadael eich ci allan ar ei ben ei hun. Cadwch ef ar dennyn byr wrth gerdded ar y **palmant**, y ffordd neu'r llwybrau a rennir gyda beicwyr neu farchogion. Cadwch eich hun rhwng y ci a'r traffig.

Os oes gennych gi (neu unrhyw anifail arall) yn y car, gwnewch yn siŵr ei fod wedi'i ffrwyno fel na all dynnu sylw'r gyrrwr nac achosi anaf i chi neu ei hun os bydd **gwrthdrawiad**. Rhowch yr anifail ar dennyn cyn mynd allan o'r car.

Cofiwch!

- Sicrhewch eich bod chi a'ch anifail yn ddiogel.
- Byddwch yn ymwybodol o ddefnyddwyr eraill y ffordd.
- Peidiwch â mynd â'ch anifail i rywle a fydd yn ei ddychryn.

Cwestiynau Anifeiliaid ar y ffordd

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Beth ddylech chi gadw'ch ci arno wrth gerdded ar y palmant neu'r ffordd?

CWESTIWN 2

Ble na ddylech chi fynd â'ch anifail?

Arwyddion ffyrdd

Dylech bob amser ddilyn signalau goleuadau traffig, arwyddion ffyrdd a'r signalau a wneir gan swyddogion heddlu, wardeiniaid traffig neu **batrolau croesi ysgolion**.

Dysgwch ystyr pob arwydd ffordd a marc. Mae arwyddion cylchol fel arfer yn rhoi gorchmynion, mae arwyddion trionglog yn rhoi rhybuddion, ac mae arwyddion hirsgwar yn rhoi gwybodaeth.

Arwyddion yn rhoi gorchmynion

Mae'r arwyddion hyn yn gylchol ar y cyfan.

Mae'r rhai sydd â chylchoedd glas fel arfer yn dweud wrthyhych beth sy'n **RHAID** i chi ei wneud:

Cadwch i'r
chwith

Cadwch i'r
dde

Trowch i'r
chwith o'ch
blaen

Trowch i'r
dde o'ch
blaen

Ymlaen yn
unig

Cylchfan
fach (ildiwch
i draffig
o'r dde)

Mae arwyddion gyda chylchoedd coch yn dweud wrthyhych am beidio â gwneud rhywbeth:

Dim beicio

Dim troi i'r
dde

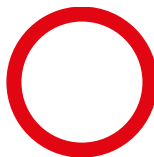
Dim
mynediad
i gerbydau

Dim
cerbydau
modur

Dim
cerddwyr

Dim cerbydau

Dim gwtio
unrhyw
gerbydau
heblaw
beiciau
pedal.

RHAID dilyn y ddau
arwydd hyn hefyd:

Ildiwch
i draffig ar
y briffordd

Stopiwch ac
ildiwch

Arwyddion rhybuddio

Mae'r rhain yn drionglog ar y cyfan

Gwaith ffordd

Ffordd Lithrig

Perygl - mae geiriau'n disgrifio'r perygl

Plant yn mynd i'r ysgol neu yn ôl

Bryn serth tuag i lawr

Croesffordd

Cylchfan

Ffordd anwastad

Llwybr beicio o'ch blaen

Ffordd yn culhau ar y ddwy ochr

Signalau traffig

Croesfan sebra

Traffig dwy ffordd yn syth ymlaen

Arwyddion gwybodaeth

Mae'r rhain fel arfer yn betryal

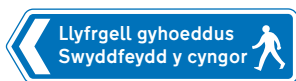
Stryd un ffordd

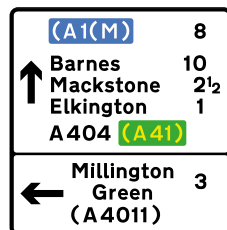
Y llwybr a argymhellir i'r lleoliad a ddangosir ar gyfer beiciau pedal

Atyniad i dwristiaid

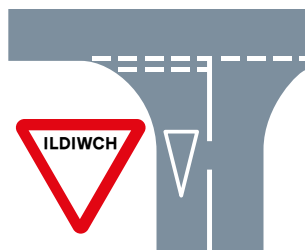
Llwybr i'r lleoliad a ddangosir i gerddwyr

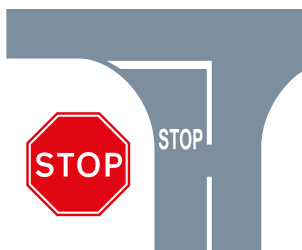
Cyn cyffyrdd

Marciau ffordd

Ar draws y ffordd

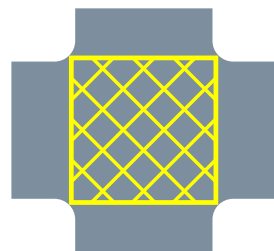

Ildio i draffig ar
y briffordd

STOPIWCH ar
y llinell STOP

Cyffordd Bocs

Peidiwch â mynd
i mewn i'r blwch oni bai
bod eich ffordd allan
neu'ch lôn yn glir, ac
eithrio troi i'r dde

Ar hyd y ffordd

Llinell
lôn

Llinell
galon

Llinell
rhybudd
peryglon

Rhaid i yrwyrr
a beicwyr
BEIDIO
â chroesi
llinellau gwyn
dwbl

Rhaid i yrwyrr
a beicwyr
BEIDIO â
chroesi llinell
solid os yw ar
eich ochr chi

Ni ddylai
gyrwyrr
a beicwyr
fynd i mewn
i ardal wedi'i
marcio oni
bai ei bod yn
angenrheidiol
ac yn ddiogel
gwneud hynny

Llinellau igam-ogam ar groesfannau
cerddwyr. Rhaid i gerbydau **BEIDIO**
â goddiwedd, aros na pharcio yn
yr ardaloedd igam-ogam. Ni ddylai
cerddwyr groesi ar yr ardaloedd
igam-ogam – dylent ddefnyddio'r
groesfan ei hun bob amser.

YSGOL — CADWCH — YN GLIR

Rhaid i gerbydau **BEIDIO**
â stopio ar farciau.

Cwestiynau Arwyddion a marciau ffyrdd

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Pa siâp yw arwyddion rhybuddio?

CWESTIWN 2

Pa fath o arwydd sy'n dweud wrthydh chi am beidio â gwneud rhywbeth?

CWESTIWN 3

Siaradwch ag o leiaf un person arall ynghylch pa farciau ffordd rydych chi wedi'u gweld ger eich ysgol neu'ch cartref – beth maen nhw'n ei olygu y dylech chi ei wneud?

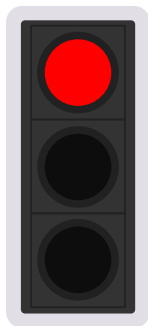
Parhad drosodd →

Cwestiynau Arwyddion a marciau ffyrdd

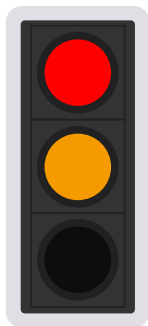
[View all answers on page 48](#)

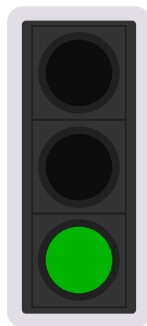
Goleuadau traffig

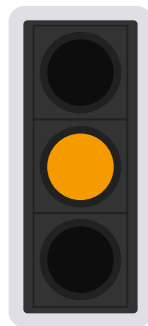
Ystyr **COCH** yw 'Stop'. Arhoswch y tu ôl i'r llinell stop ar y ffordd gerbydau.

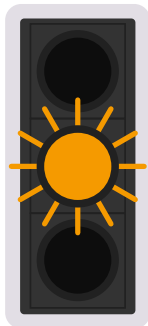
Mae **COCH AC AMBR** hefyd yn golygu 'Stop'. Peidiwch â phasio trwodd na dechrau nes bod GWYRDD yn dangos.

Mae **GWYRDD** yn golygu y gallwch fynd ymlaen os yw'r ffordd yn glir. Cymerwch ofal arbennig os ydych chi'n bwriadu troi i'r chwith neu'r dde ac ildiwch i gerddwyr sy'n croesi.

Mae **AMBR** yn golygu 'Stop' wrth y llinell stop.

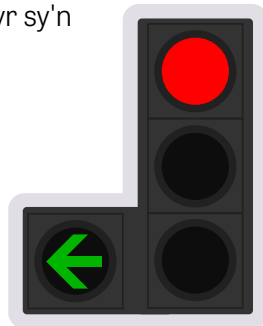

Ambr yn fflachio

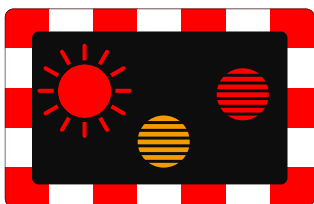
RHAID i chi **ildio** i **gerddwyr** ar y groesfan. Gallwch barhau os nad oes neb ar y groesfan.

Saeth werdd

Gallwch fynd i'r cyfeiriad a ddangosir, os yw'n ddiogel gwneud hynny. Gallwch wneud hyn gydag unrhyw oleuadau eraill sy'n dangos.

Goleuadau sy'n fflachio

Mae goleuadau sy'n fflachio yn golygu **RHAID** i chi **stopio**. **Croesfannau gwastad**, pontydd codi, meysydd glanio a gorsafoedd tân yw rhai o'r lleoedd maen nhw'n ymddangos.

Mae goleuadau ambr sy'n fflachio yn dweud wrthyh y gallai fod plant ysgol yn croesi o'ch blaen.

Cwestiynau Goleuadau traffig

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Pa olau lliw sy'n golygu y gallwch chi fynd os yw'n ddiogel gwneud hynny?

CWESTIWN 2

Pa dri lliw neu gyfuniad lliw sy'n golygu y dylech STOPIO?

Signalau

Arwyddion swyddogion heddlu

Hefyd yn cael eu rhoi gan wardeiniaid traffig

Stopiwch

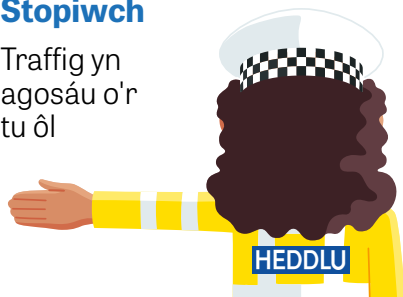

Stopiwch

Traffig yn agosáu o'r tu blaen

Stopiwch

Traffig yn agosáu o'r tu ôl

Dewch ymlaen

Dewch ymlaen

Chwifio traffig ymlaen o'r tu blaen

Dewch ymlaen

Chwifio traffig ymlaen o'r ochr

Stopiwch

Traffig yn agosáu o'r tu blaen a'r tu ôl

Dewch ymlaen

Chwifio traffig ymlaen o'r tu ôl

Patrolau croesi ysgolion

Ddim yn barod i adael cerddwyr i groesi

Rhwysstr i atal cerddwyr rhag croesi

Yn barod i adael cerddwyr i groesi,
RHAID i gerbydau fod yn barod
i stopio

RHAID i bob cerbyd stopio

Signalau a roddir gan gerbydau modur

Rwy'n bwriadu symud allan i'r dde neu droi i'r dde.

Rwy'n bwriadu symud i mewn i'r chwith, troi i'r chwith neu stopio i'r chwith.

Rwy'n arafu neu'n stopio.

Rydw i'n mynd i facio yn ôl

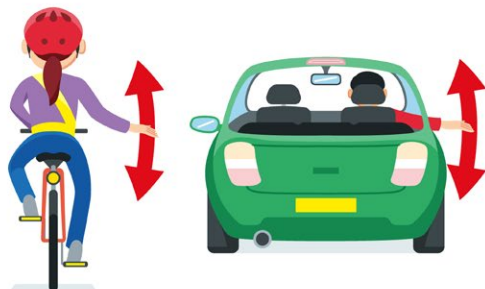
Signalau braich

Rwy'n bwriadu symud allan i'r dde neu droi i'r dde.

Rwy'n bwriadu symud i mewn i'r chwith neu droi i'r chwith.

Rwy'n bwriadu arafu neu stopio (yn arbennig o ddefnyddiol wrth groesfannau sebra).

Cwestiynau Signalau

Dyma'ch cyfle i ateb rhai cwestiynau a gweld a ydych chi'n eu cael yn iawn ar y diwedd...

CWESTIWN 1

Pwy allai ddefnyddio signalau llaw i helpu i gyfeirio traffig neu gerddwyr?

View all answers on page 48

Atebion

Atebion Cerdded

- Q1. Y palmant neu'r llwybr troed.
- Q2. 1) Dewch o hyd i le diogel i groesi.
2) Stopiwch ychydig cyn i chi gyrraedd ymyl y palmant.
3) Edrychwch o gwmpas am draffig a gwrandewch.
4) Os yw traffig yn dod gadewch iddo basio.
5) Pan fydd yn ddiogel, ewch yn syth ar draws y ffordd – peidiwch â rhedeg.
- Q3. Rhywbeth lliw golau, llachar neu fflwroleuol. Rhywbeth adlewyrchol pan fydd hi'n dywyll.

Atebion Beicio

- Q1. Helmed.
- Q2. Golau blaen gwyn a golau cefn coch.
- Q3. 1) **RHAID I CHI BEIDIO** â dal gafael ar gerbyd neu ôl-gerbyd sy'n symud.
2) **RHAID I CHI BEIDIO** â chario teithiwr ar eich beic oni bai bod eich beic wedi'i adeiladu neu ei addasu i gario un.
3) Ni ddylech fyth mynd ag anifail am dro wrth feicio.
4) Ni ddylech ddefnyddio clustffonau na ffôn symudol wrth feicio.

Atebion Llafnrollo, reidio sgwter neu sglefrio

- Q1. Ar y ffordd.
- Q2. Meysydd chwarae, parciau neu ardaloedd arbennig gydag arwyddion.

Atebion Reidio mewn ceir

- Q1. Eich gwregys diogelwch.
- Q2. 1) Peidiwch â rhwystro golygfa'r gyrrwr yn y drych.
2) Peidiwch â phwyso allan o'r ffenestr.
3) Peidiwch â thaflu na hongian unrhyw beth allan o'r ffenestr.
4) Cadwch eich dwylo i ffwrdd o ddolenni'r drws tra bod y car yn symud.
5) Peidiwch â dringo allan o'r car nes eich bod yn siŵr ei fod yn ddiogel.

Atebion Defnyddio bysiau

- Q1. Gyrrwr y bws.
- Q2. Sefyll ar y palmant ymhell yn ôl o'r traffig, a pheidio â chwarae o gwmpas. Gwneud yn siŵr eich bod chi'n hawdd eich gweld.

Atebion Anifeiliaid ar y ffordd

- Q1. Tennyn byr.
- Q2. Rhywle a allai ei ddychryn.

Atebion Arwyddion a marciau ffyrdd

- Q1. Triongl
- Q2. Arwyddion â chylchoedd coch
- Q3. Mae'r atebion yma'n dibynnu ar eich ardal leol – gwiriwch gydag oedolyn os nad ydych chi'n siŵr.

Atebion Goleuadau traffig

- Q1. Gwyrdd.
- Q2. Coch, coch am ambr, ac ambr.

Atebion Signalau

- Q1. Swyddog heddlu neu warden traffig.

Rhestr Termiau

Dyma rai o'r geiriau a ddefnyddir yn y llyfr hwn a'u hystyron:

Blaenoriaeth – pwy sy'n mynd gyntaf wedi'i ddangos gan arwyddion neu farciau ffordd.

Cerbyd – unrhyw beth sy'n teithio ar hyd y ffordd ar olwynion.

Cerddwr – person ar droed.

Cod y Groes Werdd – canllaw syml i'ch cadw'n ddiogel ar y ffordd.

Croesfan cerddwyr –
Mannau arbennig lle gall pobl groesi'r ffordd yn ddiogel.

Croesfan gyfochrog – croesfan ar gyfer cerddwyr a beicwyr, gyda streipiau du a gwyn i gerddwyr, a marciau sgwâr gwyn ar gyfer beicwyr.

Croesfan sebra – croesfan cerddwyr wedi'i dangos gyda streipiau du a gwyn, lle mae'n rhaid i yrwyr stopio i ganiatáu i gerddwyr groesi.

Croesfan twcan – croesfannau a weithredir gan fotwm sydd yn cael eu rheoli gan oleuadau sy'n caniatáu i feicwyr a cherddwyr groesi ar yr un pryd.

Croesfan wastad – man lle mae rheilffordd neu dramffordd a ffordd yn cwrdd ar yr un lefel.

Croesfannau pelican a pwffin – croesfannau a reolir gan signal a weithredir gan gerddwyr. Croesfannau yw'r rhain lle mae cerddwyr yn gwrthio'r botwm rheoli sy'n actifadu'r signalau traffig. Mae gan groesfannau pelican flwch gyda dyn coch a gwyrdd yr ochr arall i'r ffordd. Wrth groesfannau pwffin, mae'r dyn coch a gwyrdd uwchben y blwch rheoli ar eich ochr chi o'r ffordd.

Cyffordd ffordd – lle mae dwy ffordd neu fwy yn cwrdd.

Cylchfan – lle mae dwy ffordd neu fwy yn cwrdd ag ynys yn y canol y mae ceir yn gyrru o'i chwmpas

Dau ochr yn ochr – dau beth ochr yn ochr â'i gilydd, yn wynebu'r un cyfeiriad.

Deunydd fflwroleuol – deunydd lliwgar sy'n ymddangos yn llachar yn ystod y dydd a'r nos.

Deunyddiau myfyriol – deunydd sy'n adlewyrchu golau i arddangos yn llachar yn y nos.

Ffensys diogelwch cerddwyr – ffensys metel ar ymyl y palmant i atal pobl rhag croesi'r rhan honno o'r ffordd.

Goleuadau traffig – goleuadau coch, ambr (melyn) a gwyrdd sy'n dweud wrth y traffig pryd i stopio a phryd i fynd.

Gwrthdrawiad – damwain rhwng (o leiaf un) gwrthrychau symudol. [Gallwch wrthdaro â choeden]

Ildiwch – i adael i bobl eraill fynd o'ch blaen.

Isffordd cerddwyr – llwybr o dan y ffordd.

Lôn (o draffig) – rhan o ffordd i'w defnyddio gan un rhes o draffig.

Lôn feicio – lonydd wedi'u marcio ar y ffordd sydd ar gyfer beicio yn unig.

Lôn fysiau – rhan o'r ffordd sydd wedi'i marcio ar gyfer bysiau, y gellir ei defnyddio hefyd gan dacsis, beiciau a beiciau modur.

Marciau gre – marciau adlewyrchol ar wyneb y ffordd i ddangos traffig ble i fynd.

Palmant neu droedffordd – lle ar hyd ochr y ffordd lle mae pobl yn cerdded.

Patrôl croesi ysgol – person sy'n eich helpu i groesi'r ffordd. Maen nhw'n gwisgo iwniform arbennig ac yn cario arwydd i atal y traffig.

Pont droed – pont a adeiladwyd i'w defnyddio gan bobl ac anifeiliaid anwes.

Priffordd – mae'r palmant (lle mae un) a'r ffordd gyda'i gilydd yn ffurfio'r briffordd.

Rhes sengl – pethau, fel ceir neu bobl, mewn rhes un ar ôl y llall.

Trac beicio – llwybrau ar gyfer beicio, fel arfer i ffwrdd o'r ffordd ond weithiau ochr yn ochr â llwybrau troed a phalmentydd.

Traffig – unrhyw beth sy'n defnyddio'r ffordd yn gyfreithlon, gan gynnwys cerbydau modur, cerddwyr, beicwyr a marchogion.

Tram – cerbyd sy'n rhedeg ar reiliau ac wedi'i bweru gan gebl trydan uwchben.

Tro dall – tro yn y ffordd na allwch weld o'i gwmpas.

Warden traffig – unigolyn sydd â'r gwaith o sicrhau bod ceir yn cael eu parcio'n iawn.

Ymyl bryn – ychydig cyn pen bryn.

Ymyl y palmant – ymyl y palmant.

Ynys i gerddwyr – rhan o'r ffordd sy'n cael ei chodi neu ei marcio, lle gall cerddwyr aros yn y canol wrth groesi.

Da iawn!

View more THINK! education resources at:
www.think.gov.uk/education-resources

Dilynwch ni ar Twitter a Facebook ar gyfer
diweddariadau diogelwch ffordd THINK!
rheolaidd

Cyhoeddwyd gan Yr Adran Drafnidiaeth
© Hawlfraint y Goron 2020
TINF1305